

Mis on inimkaubandus?

Inimkaubandus on tegevus, mille eesmärgiks on teiste inimeste eksploatimine kaubitseja poolt või selle võimaldamine teistele. Inimkaubanduse mõiste hõlmab nii siseriiklikku kui rahvusvahelist tegevust. See tähendab, et inimkaubandus ei pea tingimata toimuma üle riigipiiride, see võib aset leida ka riigisiselt. Inimkaubanduse puhul on tegu nüüdisaegse orjastamisega. Inimkaubitsejad võivad ohvri meelitamiseks ning tema vastupanu murdmiseks kasutada pettust, ähvardusi, füüsilist vägivalda, tema abitud seisundit ja muid meetodeid.

Karistusseadustiku § 133 käsitleb inimkaubandusena:

inimese asetamise eest majandusliku kasu saamise eesmärgil või ilma selleta olukorda, kus ta on sunnitud abielluma, töötama tavapäratutel tingimustel, tegelema prostitutsiooniga, kerjama, panema toime kuriteo või täitma muud vastumeelset kohustust, samuti inimese sellises olukorras hoidmise eest, kui tegu on toime pandud vabaduse võtmise, vägivalda, pettuse, kahju tekitamisega ähvardamise, teisest isikust sõltuvuse, abitu seisundi või haavatava seisundi ärakasutamisega.

Haavatava seisundina käsitletakse karistusseadustikus olukorda, kus inimesel puudub tegelik või vastuvõetav võimalus mitte täita mõnda nimetatud kohustust.

ÜRO Palermo protokoll

Eesti on ratifitseerinud Rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise ÜRO konventsiooni täiendava protokolliga naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise kohta (nn Palermo protokoll).

Protokolliga kohaselt on inimkaubandus inimese värbamine, vedamine, üleandmine, majutamine või vastuvõtmine, inimröövi toimepanemine või muul viisil jõu kasutamine või sellega ähvardamine, petmine, võimu kuritarvitamine, isiku abitu seisundi ärakasutamine või inimese üle mõjujõudu omava isiku nõusoleku saavutamine selleks, et inimest eksploateerida. Eksploateerimisena käsitletakse teise isiku prostitutsiooni ärakasutamist või muul viisil seksuaalset ärakasutamist, sunniviisilist tööd või teenistust, orjuses või sama laadi seisundis pidamist või elundi sunniviisilist eemaldamist.